

Klimatrådsmöte den 17 november 2021

Klockan: 09.00-12:00.

Plats: Kursgården, lokal: Fjället

Mötesanteckningar

1. Ordföranden hälsar välkommen och öppnar mötet

Inga övriga punkter anmälades. Inga synpunkter har framförts på dagordningen. Dagordningen fastställdes. Dagens mötesanteckningar förs av Frida Moberg.

2. Föregående mötesanteckningar

Inga synpunkter. Mötesanteckningarna fastställdes.

3. Klimatprisvinnare

Klimatprisvinnare Fagerhults belysnings hållbarhetschef Niklas Thulin deltar och berättar om sitt klimatarbete för Klimatrådet:

- Info om produkten (Multilume Re:Think) som vann Klimatpriset
- Om Fagerhults hållbarhetsarbete:
 - o Var har vi störst potential att reducera klimatpåverkan?
 - o Vad är vår lösning?
- Vad betyder klimatpriset för oss?

Produkten är Fagerhults belysnings storsäljare. Produkten är gjord av papper, hårdpapp, vilket ger 100% förnyelsebara källor (78 % återvunnet material). Innan var produkten i stål, och därför har klimatpåverkan minskat med 83 %. Inget avkall på funktionen. Inget patent på produkten. Den potentiella besparingen är 500 ton Co2/år, om de lyckas byta all försäljning av produkten från stål till papp. *Användningen* och *materiallet* är de största påverkansfaktorena.

Klimatpriset ger ett erkännande, en motivation till fortsatt arbete.

4. Klimatveckan 2021 Utvärdering

Över 30 aktiviteter på sju dagar! I år var temat mat och klimat med fokus på goda exempel från länet. Årets program innehöll bland annat panelsamtal om klimatanpassat svenskt jordbruk, frukostträffar, provkörning av biogaslastbilar samt webinarium om hur skogen kan användas nu och i framtiden.

En av höjdpunkterna under Klimatveckan var Klimatkonferensen. Då deltog till exempel LRF, SMHI, Fossilfritt Sverige, Coop och Sweden Food Arena i panelsamtal. Tv-kocken Lisa Lemke gav handfasta matsvinstips om hur man bland annat kan förvandla tråkiga grönsaker och överblivet kaffe till middagens höjdpunkt.

Mediabevakningen genererade 28 artiklar i tryckt media, 2 radiointervjuer och 3 inslag i TV.

Klimatkonferensen

- Konferensen får högt medelbetyg – 3,5 av 4!
- Majoriteten som lyssnade på konferensen var yrkesverksamma (78 procent), även en del politiker/beslutsfattare (11 procent) och privatpersoner deltog (11 procent).
- Majoriteten lyssnade hela konferensen (72 procent).
- Konferensen bidrar främst med inspiration och till viss del ökad kunskap.

Återstående uppföljningar

Följande uppföljningar kvarstår, de hjälper till i planeringen av nästa klimatvecka:

- Effekten av Klimatrådets kommunikationspaket
- Arrangörernas utvärdering

5. Klimatveckan 2022

I utvärderingen av årets Klimatvecka framkom vikten av att starta planeringen tidigt med kommande klimatvecka. Det framkom även många fördelar med att låta veckan ligga i oktober - till skillnad mot den traditionsenliga tidpunkten i september. I september 2022 är det dessutom val.

Därför föreslås att Klimatrådet, redan på detta möte, ställer sig bakom att planeringen för Klimatveckan 2022 kan påbörjas, och att veckan förläggs till oktober 2022.

Medskick från Klimatrådet:

- Tänk på att låta ungdomar få vara med
- Vikten av tidig planering
- Det digitala formatet ger fördelar - ha både digitalt och fysiskt
- Bestäm den exakta veckan tidigt!

STÄLLNINGSTAGANDE

Klimatrådet ställer sig bakom att:

1. En styrgrupp och en projektgrupp tillsätts för att planera och genomföra Klimatveckan 2022,
2. Klimatveckan genomförs i oktober 2022.

6. Lärande exempel Försvarmakten

Fredrik Nilsson, chef för marksäkerhet, presenterar Försvarmaktens hållbarhetsarbete.

Ing 2 i Eksjö har ca 400 anställda. Det är mycket fältarbete (skjuter, spränger, bullrar) och fordonsintensiva (stort, tungt, mycket drivmedel). 2 skjutfält i länet.

Styrning och ledning:

Styrs av de globala målen Agenda 2030 och ingår i klimatanpassningsförordningen 2018:1428.

Försvarmakten arbetar med styrdokument med miljöledningssystem, klimatpåverkan och klimatanpassning, samt många miljötillstånd. Eftersom man ingår i klimatanpassningsförordningen har man även gjort en klimat- och sårbarhetsanalys där

många klimatparametrar har bedömts, såsom exempelvis snö, översvämning, torrperiod med mera. Dessa bedöms ur ett fredsläge, krisläge och krigsläge.

De har tagit fram en checklista för nya inköp av infraprojekt. Det är en process som de jobbar löpande med. Dessutom är myndigheten ansvarig för fem åtgärder i det nya åtgärdsprogrammet för Anpassning till ett förändrat klimat.

7. Samverkansforskning

Under utvärderingen av Klimatrådet 2020 framkom flera förbättringsförslag från Klimatrådsledamöterna. Dessa diskuterades i grupper på Klimatrådsmötet i mars 2021, vilket resulterade i ett uppdrag till Beredningsgruppen att komma med ett förslag på fortsatt arbete och utveckling. Beredningsgruppen har vid flera tillfällen efter det diskuterat uppgiften och som ett led i fortsatt utvecklingsarbete bjuder vi nu in Otto Hedenmo, samverkansforskare på JU till Klimatrådsmötet.

Otto presenterar följande punkter:

- Lägesrapportering av hur forskningsprojektet utvecklats.
- Presentation: Tema Klimatsamverkan (nedslag från tidigare forskning och lärdomar)

Projektet

Projektet pågår november 2018-oktober 2023, och tjänsten finansieras delvis av Klimatrådet.

Vad är samverkan?

Organisationer som med gem samma resurser försöker åstadkomma något som ingen organisation kan åstadkomma på egen hand. $1+1=3$.

Modell:

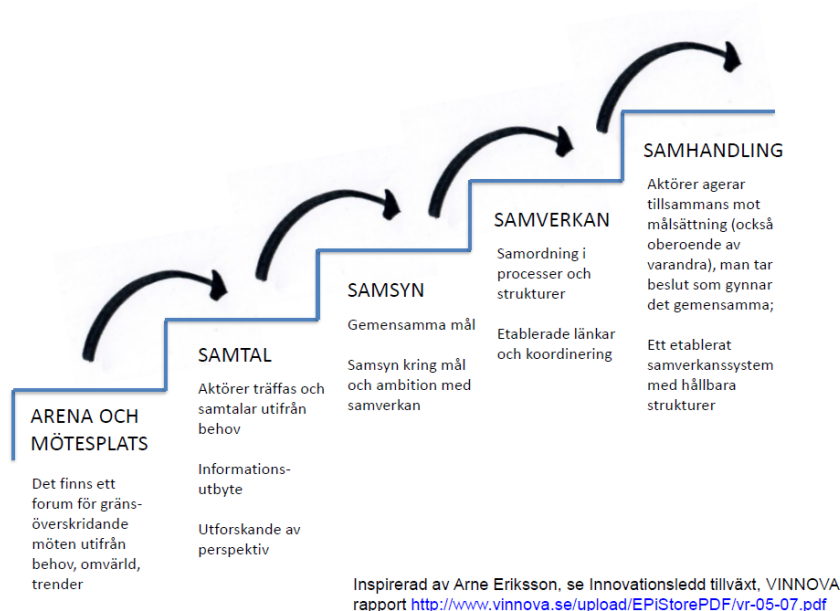
1. Konsultering (jag frågar dig),
2. Koordinering (vi synkar oss),
3. Gemensamt projekt (vi gör något tillsammans, i vårt fall exemplet Solmatchen),
4. Sammanslagning (Sony-Ericsson som slogs ihop).
Samverkan har med relationer att göra.

Klimatsamverkan behövs. Det nämns exempelvis i IPCC rapporterna, vi får en större effektivitet i vårt arbete med samverkan. Det handlar om ett systemperspektiv. Samverkan är en nödvändig faktor i klimatarbetet, på grund av frågans storlek och komplexitet. Klimatfrågan är ett metaproblem; det är för stort för att någon på egen hand ska kunna lösa den. Fyra faktorer verkar vara avgörande:

1. Frivillighet (bygger på att det finns ett engagemang)
2. Osäkerhet ("hur kommer vi att påverkas?")
3. Gränsöverskridande (vi är alla en del av problemet, men också en del av lösningen)
4. Subjektivt (ofta enighet om problemet, men oenighet om lösningar)

Efter Ottos presentation diskuterade vi samverkan gruppvis, utifrån samhandlingstrappan (se bild).

Diskussionsfrågor:

1. *Var tycker du att Klimatrådets arbete är i Samverkanstrappan?*
2. *Var tycker du att Klimatrådets arbete ska vara i Samverkanstrappan?*
3. *Vad krävs för att komma dit?*
4. *Om ni hinner: I vilka frågor tycker du/ din organisation att samhandling är nödvändigt?*

Grupperna sammanfattade sina diskussioner:

Grupp 1: Samverkan när vi är på plats; när vi går hem tappar vi. Vi ska vara nära samhandling, men nära samverkan. Vi behöver bli tydliga med vår samsyn, skapa motivation, dra nytta med kommunikationspaket. Ska inte vara något vi adderar. Det ska inte vara en påлага; hur tar vi bort all ineffektivitet i processen; det måste addera värde att vara med i Klimatrådet.

Grupp 2: Vi är på Arena/mötesplats. Mer utskott, att ha t ex näringslivsutskott. Vi behöver inte vara rädda för att prata om våra verksamheter, inte bara gemensamma nämnaren. Vi har samsyn på det gemensamma målet. Vi vill komma mer till samsyn och samverkan. Tuffare kravmall på var vi är i trappan än grupp 1. Vi behöver ha kontinuitet i antalet personer i rådet; kanske att vi inte ska skicka ersättare, för vi behöver känna igen varandra.

Grupp 3: Vi är för egen del i samverkan. Målet kanske inte är det viktigaste. Ett nytt trappsteg- ett första trappsteg vill vi ha: inkörsporten- hur sätter vi fokus på alla i länet. Vi behöver jobba med helheten, inte bara mot ett särskilt trappsteg. Klimatveckan och klimatpriset ska vi fortsätta med. Få in fler från näringslivet.

Grupp 4: I Klimatrådet är det en bra samverkan. Alla trappsteg är viktiga. Klimatveckan är arena/mötesplats. Stegen är viktiga på olika sätt. Vi vill gå upp något steg. Relationer är viktigt i samverkan, skapa samverkan mellan medlemmarna! Hur får vi in mer dynamik för att få in fler aktörer; men även kontinuitet? Kanske behöver tänka ”hjul” istället för ”trappa”?

Hitta olika konstellationer för att få samhandling, för att hitta sina mål. Alla trappsteg är viktiga. Politiken ger förutsättningar och förmedla ut. I det kan Regionen i vissa fall vara smörjmedel.

Tack för diskussionerna! Det tas med in i utvecklingsarbetet framöver!

8. Åtgärdsprogrammets uppstart

De två åtgärdsprogrammen för klimat har nu varit igång i en månad. Att som aktör få två stora dokument och börja arbeta med åtgärderna kan kräva en hel del energi och skapa känslan av att det är en uppförsbacke i början och en lång startsträcka - man sitter ensam i sin roddbåt och ror mot strömmen.

Det har under tidigare åtgärdsprogram varit åtgärder som i slutändan inte genomförts helt och hållet, ofta för att det saknats initiativ, underlag, vägledningar, utbildningar eller seminarier som drar igång arbetet. Detta har skapat en frustration hos vissa aktörer.

Med detta som utgångspunkt är förslaget att genomföra en riktad satsning som ett projekt under 1 år- projekt Bobo. Huvudfokus i projektet BoBo (Boosted Booting) är att kickstarta uppstarten av åtgärdsprogrammen. Primärt fokus är att bidra till att åtgärder påbörjas under programperiodens första år. En viktig del i projektet är att identifiera åtgärder som på grund av sin omfattning eller andra omständigheter, behöver påbörjas tidigt för att ha en chans att bli klara inom programperioden.

Projektet ska även skapa en känsla hos aktörerna att de har god kontroll över sina åtgärder resten av programperioden. Klimatrådet behöver stötta aktörerna i genomförandet, det kan handla om allt ifrån att nämna åtgärdsprogrammen i olika sammanhang, dela goda exempel, fråga eller erbjuda tips eller hjälp eller att anordna aktiviteter för att komma igång med åtgärderna (fokusgrupperna har en del på gång här).

Projektet ska pågå under ett års tid och slutrapporteras på Klimatrådets möte i november 2022. Fokusgruppernas pådrivande kraft kommer utgöra en av de viktigaste delarna i projektet. Exempel på aktiviteter inom projektet är:

- Samtal med åtgärdsansvariga
- Kommunikation i befintliga nätverk (tex kommunnätverk)
- Arbete med vissa prioriterade åtgärder i fokusgrupperna
- En utvecklingsdag i februari

STÄLLNINGSTAGANDE

Klimatrådet ställer sig bakom att genomföra en riktad satsning med syfte att få en god start av åtgärdsprogrammen.

9. Koldioxidbudget

I länets Klimat- och energistrategi pekar vi ut vikten av att följa upp länets mål för att kunna leva upp till Parisavtalet. Ett verktyg som då pekades ut var att ta fram en koldioxidbudget.

I vårt nya åtgärdsprogram Minskad klimatpåverkan finns även en åtgärd om att arbeta med att ta fram en koldioxidbudget. Under året har även flera kommuner efterfrågat att vi tillsammans ska jobba med att ta fram koldioxidbudget. Det har resulterat i en arbetsgrupp med representanter från fyra kommuner och Länsstyrelsen.

Ett webinarium arrangerades i september för alla intresserade inom kommunerna, Region Jönköpings län och Länsstyrelsen. Syftet var att visa på några olika typer av verktyg för uppföljning av utsläpp.

Utöver detta arbeta har även Region Jönköpings län med i sin budget för 2022 att ta fram en koldioxidbudget för länet.

Klimatrådet är en del i detta arbete, varpå frågan nu tas upp på Klimatrådsmötet. Efter att ha utvärderat de olika typer av uppföljningsverktyg som finns, har vi landat i att den budget som motsvarar våra förväntningar är Klimatsekretariatets budget, som är en av få som följer upp det geografiska området.

För att ta detta arbete vidare föreslås att några pilotkommuner får ett visst stöd för att påbörja sitt arbete med att ta fram en koldioxidbudget, detta för att kunna utvärdera och sedan fortsätta utvecklingsarbetet med uppföljning, ledning och styrning. Tre av de kommuner som deltagit i arbetsgruppen, Tranås, Gislaved och Värnamo, har alla kommit en bit på vägen och är intresserade av att vara pilotkommuner.

Beräkningsverktyget som finns sedan innan och som mäter organisationens utsläpp, kommer att uppdateras under resterande del av 2021, och kan användas parallellt med koldioxidbudgetprocessen.

STÄLLNINGSTAGANDE

Klimatrådet ställer sig bakom att samordning, och fortsatt arbete med att ett förslag på koldioxidbudget, görs i samverkan i Klimatrådet.

10. Elektrifieringslöfte & elektrifieringspiloter

Länsstyrelsen och Region Jönköpings län har enats i ett elektrifieringslöfte med regionala löften för att stödja en ökad elektrifiering och länets lokala löften från kommuner och företag. Elektrifieringslöften finns för majoriteten av Sveriges län och utgör grunden för att genomföra elektrifieringspiloter, investeringar i laddinfrastruktur för lastbilar och tankstationer för vätgas. Jesper presenterade:

- Senaste nytt om förslag om investeringsstöd till elektrifieringspiloter samt hur projektet FASTR arbetar för att genomföra elektrifieringslöftet. Det finns mycket pengar i Regeringens budget avsatta för att genomföra regionala elektrifieringspiloter.

Vi fick även lyssna till två exempel från Klimatrådet om var de står just nu i genomförandet av att elektrifiera transportsektorn:

- Stefan Gustafsson, kommunstyrelsen ordförande i Sävsjö kommun: Stockarydsterminalen, vår vision är att kunna göra hela kedjan helt elektriskt. Vi vill kunna erbjuda laddning för alla tunga fordon hos oss.
- Fridolf Eskilsson, VD Jönköping energi: Detta har blivit prio ett för oss nu. Vi tror mycket på ”över natten-laddning” och ultrasnabb laddning för tunga fordon. Affärsmodeller, teknik och partners är nyckelord!

11. Rådets sammansättning

En förfrågan om aktivt deltagande har skickats ut till alla medlemmar i Klimatrådet och dess arbetsgrupper. Sista svarsdag var den 16 november.

STÄLLNINGSTAGANDE

Klimatrådet ställer sig bakom att sammansättningen av Klimatrådet sammanställs och skickas ut i minnesanteckningarna från det här mötet.

12. Mötesdatum 2022

STÄLLNINGSTAGANDE

Klimatrådet ställer sig bakom att:

- Det genomförs en strategisk utvecklingsdag för hela Klimatrådet den 9 februari

STÄLLNINGSTAGANDE

Klimatrådet ställer sig inte bakom mötesdatumen. Nya datum är på gång!- se din outlook!

- Mötesdatum för 2022
 - Klimatrådsmöte 1, den 9 mars
 - Klimatrådsmöte 2, den 8 juni
 - Klimatrådsmöte 3, den 28 september
 - Klimatrådsmöte 4, den 30 november

13. Informationspunkt

Återkoppling på tidigare infopunkt om miljöbilsdefinition: I våras kom förslag om ändrad miljöbilsdefinition för statliga myndigheter. Den nationella miljöbilsdefinitionen styr statliga myndighets upphandlingar, men påverkar samtidigt regioner, kommuner, företag och privatpersoners bilval. Förslaget innebar att gasbilar inte längre skulle ingå i den nationella miljöbilsdefinitionen vilket många organisationer i Klimatrådet var kritiska till. Flera organisationer i Klimatrådet lämnade svar på remiss.

Slutsatsen blev att Regeringen inte går vidare med förslaget om förändrad miljöbilsdefinition – gasbilar ska fortsatt klassas som miljöbil hos statliga myndigheter.

14. Summering och mötet avslutas

Ordföranden tackade för idag och bjöd in till gemensam lunch.

Helena Jonsson

Frida Moberg

Deltagarlista den 17 november 2021,

Helena Jonsson	Ordförande, landshövding
Jane Ydman	Region Jönköpings län
Simon Jonegård	Lantbrukarnas Riksförbund
Beata Allen	Aneby kommunstyrelse
Carl-Johan Lundberg	Region Jönköpings län
Cecilia Löf	Atteviks
Dan Ljungström	Vetlanda kommunstyrelse
Fridolf Eskilsson	Jönköping Energi AB
Magnus Olsson	Länsförsäkringar Jönköping
Marcus Eskdahl	Region Jönköpings län
Olle Strandsäter	Skanska Sverige AB
Stefan Gustafsson	Sävsjö kommunstyrelse

Adjungerade till Klimatrådet

1. Henrik Brodin, ordf fokusgrupp Transporter och planering, Södra,
2. Lubomira Eng, ordf fokusgrupp Klimatanpassning SWECO
3. Carlos Pettersson, verksamhetsledare Energikontor Norra Småland,
4. Frida Moberg, Beredningsgruppen, Länsstyrelsen

Övriga deltagande

5. Annika Pers Gustafsson, Länsstyrelsen
6. Catarina Kristensson, Länsstyrelsen
7. Madeleine Larsson, Länsstyrelsen
8. Jesper Agrelius, Länsstyrelsen
9. Fredrik Nilsson, Försvarmakten
10. Otto Hedenmo, Jönköping University
11. Niklas Thulin, Fagerhults Belysning